

/onderzoek

‘Kunst mag in hbo geen vak onder de streep zijn’

“Windesheim zou een museum moeten inrichten waarin studenten met schoonheid in aanraking komen. Geen flexplek, maar een ruimte die alleen bestemd is voor tentoonstellingen.” Als lector Jeroen Lutters spreekt over het belang en de noodzaak van kunst als inspiratiebron in het hoger onderwijs, dan begrijp je niet waarom het auditorium en atrium niet morgen op de schop worden genomen.

Blootstelling aan kunst is volgens Lutters - sinds 2011 bij het domein educatie actief als lector Didactiek en Inhoud van de Kunstvakken - voor ieders ontplooiing essentieel. “Op YouTube staat een referaat van de Britse professor Ken Robinson, die betoogt dat scholen de creativiteit doden. Hoe langer je van onderwijs ‘geniet’, hoe meer je creativiteit wordt afgebroken. Ik betoog dat je het kunstzinnige deel van het brein moet stimuleren omdat je daarmee de integrale cognitieve ontwikkeling bevordert. Hoe jonger je ermee begint, hoe beter. We gebruiken maar tien procent van onze hersenen voor nieuwe gedachten. Stel dat we op twintig procent uitkomen, dan zou dat een enorme winst betekenen.”

Eén ding staat voor de lector als een paal boven water: “Kunst mag in het hbo geen ‘gewoon’ vak onder de streep zijn.” Maar was kunst in de jaren tachtig, toen Lutters studeerde, nog een vanzelfsprekendheid in een beschaafde maatschappij; sinds Fortuyn en Wilders ligt het fenomeen zwaar onder vuur. Lutters: “Het heet nu een linkse hobby te zijn waarop je kunt bezuinigen. In het onderwijs is cultuur haar solide plek kwijtgeraakt.”

Maestro

Lutters onderzoekt hoe kunst als basis kan dienen van een kerncurriculum, dat geschikt is voor lerarenopleidingen maar ‘vertaald’ kan worden naar willekeurig welke andere hbo-studie. Het gaat in het kerncurriculum niet om professionele vaardigheden, gekoppeld aan een specifiek beroep, maar om vrije educatie, zoals Lutters het noemt. “Studenten moeten vrij leren denken, ze moeten aan verdieping toekomen. Veel opleidingen zijn er impliciet mee bezig, maar je dient continueit te garanderen en te voorkomen dat docenten moeten improviseren.” Het primaire doel van Lutters’ research is daarom professionalisering van de docent. Het lectoraat werkt nauw samen met de educatieve faculteiten van de Hogeschool van Amsterdam, Inholland en de Hogeschool Utrecht en de Alanus Universiteit in Bonn. De Duitse collega’s voeren al een programma uit zoals Lutters zich dat voorstelt.

Jeroen Lutters: ‘Iedereen stapt graag in een droomwereld’

Zij zijn een belangrijke pilot in het onderzoek. Lutters ziet de nieuwe docent duidelijk voor zich. “Er mag geen sprake zijn van vrijblijvendheid of waan van de dag. De docent is niet alleen een vakman maar ook iemand met een kunstzinnige visie en perceptie en een sociaal vaardige wereldburger. Hij moet voor studenten als mens een voorbeeld zijn. Hun maestro, die hen een geweldig besef bijbrengt van de traditie. Vanuit de praktijk werkend. Dus: eerst laten doen, laten uitproberen en dan, reflecterend op het resultaat, studenten leren nadenken. We noemen dat betekenisvol producerend leren.”

Bioscoop

Het ‘vrije’ kernprogramma is alleen effectief, stelt Lutters, als medewerkers en studenten dagelijks met kunstuitingen worden geconfronteerd. “Je moet op je campus concerten kunnen bijwonen in een muziekzaal en films kunnen bekijken in een bioscoop. Laat studenten theaterproducties opvoeren. In een uitgespaarde omgeving, centraal gelegen in de hogeschool.” Of het in Zwolle zo ver komt? Lutters is optimistisch: “Windesheim wil wel investeren. Kunst wordt in alle geleidingen als waardevol beschouwd.” De fikse financiële ingrepen in de kunstwereld zijn niet alleen een probleem, meent de lector. “Het kunstbedrijf is, juist omdat de samenleving twijfelt aan het nut ervan, vitaler dan ooit. Neem onze collega’s van het ARTeZ conservatorium. Die stellen zich vragen als: hoe kunnen we innovatiever denken? Hoe stappen we weg van routine en kunnen we kunst weer avant garde maken? Jonge kunstenaars raken met hun mode, film en fotografie weer in gesprek met de maatschappij. Zo belandt de kunst weer op het snijvlak van de tijd.”

Heb je eenmaal geleerd van kunst te genieten, dan verveel je je nooit meer, stelt Lutters. “Iedereen stapt graag in een droomwereld. Dat lukt met kunst heel goed. Het is allemaal fictie; je beleeft een wereld zoals die zou kunnen zijn. Velen zoeken hun heil in drugs en alcohol, maar die middelen zijn slecht voor je, je komt er moeilijk vanaf en ze zijn duur. Dat geldt voor kunst niet.” Een samenleving zonder mensen met creatieve vermogens is dodelijk voor de economie, voor het ondernemen, vindt hij. Daarom moet het hbo kunst en creativiteit in curricula borgen. “Geld verdienen, dat komt vanzelf wel. Je moet eerst creatief kunnen zijn. Kijk maar naar hoe Steve Jobs Apple heeft geleid. Laten we daarom ophouden met hier vormelijke ‘hoogleraren’ op te leiden en ervoor zorgen dat straks al onze alumni ‘kunstenaars’ zijn.”

HANS INVERNIZZI

/contact

Yannick Derksen (rechts), tweedejaars docent lichamelijke opvoeding, voert een dans uit. Rianne Mooijbroek-Koudijs (blauw shirt), docent muziek en bewegen, kijkt toe.

‘Ik hoop zelf ook streng te zijn als docent, lekker duidelijk’

Yannick: “Ik vind het altijd leuk om naar school te gaan, want we hebben een heel gezellige klas. Iedereen heeft goed contact met elkaar en we gaan buiten de colleges om ook wel eens met elkaar stappen of ergens wat eten. Tijdens deze les bewegen en muziek moest je per tweetal een dans opvoeren. Rianne is een goede docent, maar ze is wel streng. Niet dat ik dat erg vind, hoor. Het is lekker duidelijk. Als je te laat komt, krijg je op je kop en met een beetje pech kom je niet meer binnen. Ik hoop dat ik zelf ook zo ben als ik straks als

docent werk. Dan weten de leerlingen tenminste waar ze aan toe zijn. En net als Rianne wil ik daarnaast een leuke leraar zijn. Of ik over een paar jaar ook echt voor de klas sta, weet ik nog niet. Ik heb een cursus voor snowboardinstructeur gedaan en dat vond ik ook heel leuk. Dus misschien wordt het ook wel de piste.”

Rianne: “De klas van Yannick is een gezellige tweedejaars groep die het leuk met elkaar heeft. Het zijn echte doeners. En ja, ook de mannen vinden het dansgedeelte van het vak Muziek en Bewegen leuk. Vaak komen ze de eerste les wat afwachtend binnen, maar ze gaan ook vrijwel altijd met een grijns op hun gezicht weer weg. Het is namelijk goed te doen. Yannick en zijn klasgenoot Lennart voerden hun dans goed uit. Net als de rest van de klas, bijna iedereen heeft een voldoende gehaald. Het is leuk om aan studenten les te geven, heel

anders dan aan middelbare scholieren. Het zijn bijna-volwassenen en die laten zich niet alles vertellen. Inmiddels geef ik al elf jaar les op Windesheim. Ik ben mentor van derdejaars, slb’er en ik geef muziek en bewegen. Voordat ik hier kwam, werkte ik als fysiotherapeut en als gymnastiekdocent op een middelbare school in Harderwijk. Onderwijs heeft me altijd getrokken. Daar komt meer bij kijken dan alleen het lichamelijke aspect.”

FOTO: HERMAN ENGBERS
TEKST: TESSA KLOOSTER

/achterklap

Bondscoach in de keuken

Lachen

Ook de kantines hier op de hogeschool verkeren in oranje-sferen. Zet je tanden bijvoorbeeld in een smakelijke tosti schwalbe of in zo’n sappige Kuyt-burger. Opletende eters kunnen uit het aanbod trouwens een zéér opvallend detail destilleren. Want: hoewel bondscoach Van Marwijk er nog altijd niet uit is (Van Persie of Huntelaar in de spits?!) heeft de catering de opstelling al rond. Wel een Persie-burger op het menu maar géén Huntelaar-snack. Is deze keuze gemaakt op basis tactisch inzicht en een berg voetbal-know-how? Nee, zo bleek. ‘Huntelaar-burger’ paste gewoon niet op het kaartje.

Op verjaardag-feestjes hebben ze nu het ook wel weer eens over iets anders, maar af en toe komt die vraag nog wel eens voorbij: ben jij nog niet ont-slagen? Haha, leuk ja, maar nee, we zijn er nog. En we lachen het weg. Om snel over iets anders te beginnen. Spot mag, maar te lang. Maar gelukkig hebben we onze cabaretiers nog. Laatst, in de Deventer schouwburg lachen om Dolf Jansen: Kunnen ze niet rekenen? Nou, dan komen ze vast van Windesheim. Hahaha. Ja, maar even niet op rij 2, stoel 12. We zijn er klaar mee.

In je hok!

Hoe wanhopig moet je zijn, dachten wij bij het zien van dat geschilderde verbodshok voor de ingang bij het entreegebouw. Heeee wanhopig. Want al dat andere werkt niet. Hier-niet-roken-stickers, vermaningen, boos kijken: de rokers blijven lachend hun tabakstokkie paffen voor de ingang. En geef ze eens ongelijk: ze worden overal weggestuurd en daar word je opstandig van. Dan ga je roken waar het niet mag. Maar nu staan ze braaf buiten het geschilderde hok, vijf meter verderop. Niet dat heel veel uitmaakt, de ingang blijft in rooknevelen gehuld.

/tweet

CatelijnevW

Er zei net iemand tegen een vrouw in een rolstoel. “dan loop je t F-gebouw in en ga je de trap op.” #windesheim

rjhstriker

Teacher. Why can't you be on time. For just once. That's all I'm asking of you. #Windesheim #hetzalookeens niet

CarlijnSanne

Op het Windesheim kan je gewoon een start gesprek hebben 2 weken voordat je stage eindigt.

Laurentwillemse

Bier drinken in het café van gebouw C (windesheim)! Straks nog een toets maken maar dat is bijzaak!

/schotland / 9

Kyrie Stuij is derdejaars journalistiek en studeert een half jaar mediastudies in de Schotse hoofdstad Edinburgh. Elke twee weken schrijft ze naar huis over haar ervaringen.

Mijn Franse en Zweedse vriendinnen zijn vandaag terug gekeerd naar hun geboorteland. Mijn dagen hier zijn nu volgepland met afscheidsfeestjes. Hoewel het jammer is dat mensen met wie je een goede band hebt weer naar huis gaan, zijn deze feesten geweldig.

‘Strompelend en hysterisch namen we afscheid van elkaar’

Studenten komen voor een half jaar naar een ander land om te studeren, vinden dit in het begin erg spannend, vinden het daarna ontzettend leuk en inmiddels is de stad zo vertrouwd voor ze geworden dat het verlaten ook weer jammer is. Dus, dan wordt er gefeest en goed ook. Gisteravond zat ik op de bank bij de Franse meiden als voorbereiding op het afscheidsfeest. Dat is nooit vervelend omdat ik sinds paar jaar geleden liefde heb ontwikkeld voor de Franse keuken. Op tafel stonden schalen met plakjes camembert, olijven, stokbrood met zongedroogde tomaten, brie en nog veel meer. Uiteraard werd er goede rode wijn bij gedronken. Voor dit soort maaltijden mag je me wakker maken, dacht ik toen ik al dit moois op tafel zag staan. Nadat ik eenmaal mijn buik rond had gegeten, besloten de meiden dat het tijd was voor een drankspel met kaarten, het zogenaamde

‘Ring of Fire’ en ‘Black&Red’. Ik vreesde voor mijn leven want kansspellen hebben nooit veel goeds voor me gedaan. Gelukkig kwam ik nog redelijk goed uit het kaartenspel en hebben we ontzettend gelachen. Met een hele groep internationale studenten gingen we de stad in, we luisterden live muziek bij Whistle Binkies, aten kebab van de plaatselijke toko en belandden uiteindelijk in een karaokebar waar ieders badkamer-carrière naar boven kwam. Nummers werden gezongen in half-Frans, half-Engels, want de tekst van het nummer zingen was na al die rode wijn niet de meest gemakkelijke opdracht. Het was hilarisch. Strompelend en hysterisch namen we afscheid van elkaar. Ik blijf nog even in Edinburgh en gelukkig is nog lang niet iedereen weg die ik ken. Mijn Schotse vrienden blijven hier gewoon plakken in de zomervakantie. Daarbij is het hier lekker weer, rond de twintig graden met een fijn briesje, perfect weer om te barbecueën op het dakterras, je handdoek in het park te leggen en nog ultiem te genieten van mijn Schotse dagen.

Tot snel!
Kyrie

/eten

DIY voor de BBQ

2 eetlepels walnootolie
flinke snuf zout
600 gram kippendijfilet zonder vel (koop je op de markt of neem kipfilet als alternatief)

Meng alles behalve de kip in een pannetje en verhit op laag vuur. Verwarm 3-4 minuten tot de geur uit de pan opstijgt. Giet het mengsel in een grote kom en laat dit afkoelen tot kamertemperatuur. Snijd de kippendijfilet in blokjes en meng ze bij de marinade in de kom. Laat afgedekt een uurtje staan. Week ondertussen satéprikkers in een schaalte water zodat ze niet verbranden. Rijg de kipstukjes op de stokjes en bak ze op de barbecue in 5-6 minuten gaar. Controleer of de kip gaar is, voordat je je tanden erin zet!

BAS ROBBEN
is een eet- en kookgrage student-journalistiek

Kipspiesjes voor op de barbecue
rasp van de schil van 1 onbespoten citroen
fijngesnedden rode peper (met zaadjes en zaadlijsten)
twee fijngesnedden teentjes knoflook